

Beleidsplan van de Hervormde Gemeente te Dwingeloo 2015-2020

de huiskerk

Plotseling klonk er uit de hemel een geluid als van een hevige windvlaag, dat het huis waar ze zich bevonden geheel vulde – Handelingen 2,2

De gemeente rond de Nicolaaskerk te Dwingeloo maakt deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland. Het is, volgens kerkorde artikel 1,2, haar opdracht om levend uit Gods genade in Jezus Christus het Woord van haar Heer te horen en te verkondigen.

Het horen en verkondigen van het Woord vatte de theoloog Noordmans samen in de zin: “Wij zullen, heiden of christen, het besef moeten bewaren dat wij omwoond worden en rondom geweten worden (Psalm 139)”. Hij omschreef dit als het besef van Gods omwonende goedheid en nabijheid.

De situatie waarin we leven analyseerde Charles Taylor uitvoerig in zijn boek *Een seculiere tijd*. Hij schreef daarin over ‘plekken van volheid’: voor een leefbaar bestaan moet dit leven ons op een of andere manier toeschijnen als goed, heel, geëigend, werkelijk geleefd zoals zou moeten. “Dit besef dringt zich aan op momenten van bespiegeling over het leven, op momenten van ontspanning in de natuur, bij sterfgevallen en verlies, en wel op een bijzonder onberekenbare en onvoorspelbare wijze. Onze tijd is ver verwijderd van een zich rustig nestelen in ongelooft. Ook al doen veel individuen dat wel, en zijn er nog meer die van buitenaf die indruk wekken, de onrust blijft aan de dag treden” (blz.947;pag. 727).

Rond het kerkgebouw de Nicolaaskerk en het Koetshuis willen we als kerkelijke gemeente een plaats zijn waar in de onrust van de seculiere tijd die bespiegeling en ontspanning kunnen plaatsvinden.

In de plaatselijke kerkgemeenschap willen we het besef bewaren van een huis, een levenshuis van Gods omwonende goedheid en nabijheid. “De vreugde voert ons naar dit huis waar ’t woord aan ons geschiedt”, zegt lied 280 uit het Liedboek. We zijn huisgenoten van God, schreef Paulus in Efeziërs 2,19. Dat betekent niet dat God omgekeerd onze huisgenoot is. We blijven mensen die vragen naar het huis, de plaats waar de hemel open gaat (Lied 280,4). Vol aandacht komen we bij elkaar om het Woord te horen maar ook om elkaar tot steun te zijn bij verlies van het besef van Gods goedheid en nabijheid.

Het streven is zoveel mogelijk plaatselijk, zelfstandig dat huis te zijn, in samenwerking met andere gemeentes waar nodig.

Plaatselijke gemeentes vormen zo een keten van huizen waar geleerd, gelezen, gezongen en getroost wordt. “Plekken van volheid” als tekenen van gemeenschap en zinsverband. “Dat huis van jou, waar alles welkom is, waar alles woont”. Psalm 84, in vrije bewerking van Huub Oosterhuis:

*Dat prachthuis
dat daar staat, op Groene Heuvel
wijdgeveugelde schaduwrijke waranda's
hoge ramen diepe kamers
dat Huis van jou
waar alles welkom is, waar alles woont –
de mussen mogen mee aan tafel
de zwaluw vlecht haar nest onder de goot
ik ben een van haar jongen*

*Onrustig is mijn hart, onstuimig heb ik
naar deze plek verlangd.*

1.1 het vierhuis

De zondagse vieringen vinden plaats om 10.00 uur 's morgens in de Nicolaaskerk volgens een vaste orde van dienst met kyrie en gloria in de voorbereiding, lezing en verkondiging en dienst van de gebeden. Het liedboek, zingen en bidden in huis en kerk, wordt gebruikt voor de gemeentezang. Zevenmaal per jaar wordt in het kooreinde de maaltijd des Heren gevierd: op de Witte Donderdag, de eerste of tweede zondag na Pinksteren, de eerste of tweede zondag na de startzondag, in de herfsttijd, de eerste of tweede zondag van de Advent, de eerste of tweede zondag van Epifanie (Kanazondag), de eerste of tweede zondag van de 40-dagentijd. De dankzegging "Met heel uw gemeente" uit het Dienstboek wordt daarbij gevolgd.

Een bloemengroep verzorgt wekelijks de 'aankleding' van het kerkgebouw.

Op de eerste zondag van de maand wordt er koffie geschonken na de dienst.

Gezamenlijk met de Brugeskerk en de Kapelgemeente zijn de Startzondag op de eerste zondag van de Herfst in het kerkgebouw aan de Bruges. Een gezamenlijke (liturgie)commissie draagt zorg voor de kerstavonddienst in de Nicolaaskerk en de Drentse oogstdagdienst in Lhee in een tent. Met de Pancratiuskerk in Diever is er contact over de medewerking van de cantorij aan enkele diensten.

In de zomermaanden is de kerk op woensdag- en donderdagmiddag geopend voor inloop. De bedoeling is daarbij korte middagdiensten te organiseren.

Een liturgiegroep gaat dit begeleiden.

1.2 het zanghuis

Van startzondag tot Pasen oefent een koorgroep de liederen van de week, als opgegeven volgens het rooster van de Eerste Dag. Dit gebeurt op de namiddag of vooravond van de vrijdag. Het is de bedoeling hier ruime aandacht aan te geven en ook zangers die een enkele keer willen zingen zonder in de zondagse dienst te komen te vragen mee te doen. Mogelijk wordt het een koor voor 'losse aanloop' waarbij wat uitleg over het lied wordt gegeven en kan het het karakter van een vesper krijgen.

1.3. het praathuis

Er wordt gestreefd naar een algemeen bezinnend aanbod in een gesprekskring. Rond een bijbels-theologisch thema worden dan een aantal avonden in najaar en voorjaar georganiseerd.

Voor een vormend thema voor een bijzondere groep rond rouw of levenservaringen of opvoeding worden betrokkenen uitgenodigd.

1.4 het verenigingshuis

De vrouwenvereniging komt in het winterseizoen tweewekelijks bijeen in het Koetshuis. Met eigen bestuur bepalen zij de invulling van hun samenkomsten. Hun regelmatige samenkomst heeft prioriteit in het gebruik of verhuur van het Koetshuis. Ook de handwerk- en knutselgroep voor verkoop van spullen op de Brinkmiddagen of het orgelfonds willen we graag in stand houden.

1.5 het eethuis

Jaarlijks wordt een maaltijdbijeenkomst georganiseerd. Samenstelling menu en entourage gebeuren met een thema.

In voor- of najaar is er een gemeentepicknick

Voor al de vrijwilligers die kosten zijn, meehelpen met kerkbalans, bezorging kerkblad, verzorging bloemen in het kerkgebouw e.d. wordt op gezette tijden een gezellige dag samen ("vrijwilligersdag") belegd.

1.6 het cultuurhuis

De Stichting Vrienden van de Sint-Nicolaaskerk zorgt voor de niet-kerkelijke, de niet-gemeentelijke activiteiten die in het kerkgebouw plaats kunnen vinden. De opbrengst van die activiteiten draagt bij aan het onderhoud van het kerkgebouw. De door de stichting georganiseerde activiteiten zijn cultureel (muziek, kunst) of sociaal (receptie, viering jubileum).

In 1997 is de Stichting Vrienden van de Sint-Nicolaaskerk opgericht. Het doel van deze stichting is om via acties geld in te zamelen om bij te dragen aan het onderhoud van het Hervormde kerkgebouw aan de Brink. Het stichtingsbestuur wordt gevormd door mensen uit verschillende maatschappelijke groeperingen uit Dwingeloo. De relatie met de kerkenraad wordt onderhouden door de personen in dat

bestuur. Anders dan met betrekking tot de tijdstippen van gebruik van het gebouw is er geen afstemming met het kerkelijk aanbod. Kerkelijk en gemeentelijk gebruik (erediensten, uitvaarten en huwelijksdiensten bv.) vallen rechtstreeks onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad/college van kerkrentmeesters en hebben prioriteit. Daarnaast wordt de kerk gebruikt voor algemene herdenkingsdiensten en burgerlijke huwelijksluitingen. Een richtlijn voor het gebruik van de ruimte wordt opgesteld. Op woensdag- en donderdagmiddagen in de zomer is de kerk open voor bezichtiging, waarvoor een ontvangstgroep is georganiseerd. De opbrengsten hiervan komen via de Stichting/ middels de kerkrentmeesters ten goede aan het onderhoud van de kerk. Wellicht is het wenselijk publicaties (bv. voor de vakantiegangers) over openstelling van de kerken en activiteiten gezamenlijk met de andere kerken in Westerveld te verzorgen.

Ontmoetingen rond kunst en cultuur zijn ook een aangelegen punt voor de kerkelijke gemeente. Kunst heeft betekenis voor 'een goed leven' (De Botton). Door uitvoeringen en tentoonstellingen in het kerkgebouw of ook ontmoetingsavonden, samen met plaatselijke kunstenaars, medewerking aan de tweejaarlijkse manifestatie Feest van de Geest, willen we kerk en kunst in contact brengen.

2.1 het bezoekhuis

Ouderlingen en predikant overleggen op gezette tijden over bezoek aan kern- en randgemeenteliden. Zij worden daarin bijgestaan door een bezoekgroep.

In het kerkblad worden de namen van ouderlingen en predikant regelmatig genoemd, met de oproep hen te informeren over wie 'extra aandacht' nodig heeft.

Naast het bezoek van de zieken worden ook de ouderen (80-, 85- en 90- en 95-jarigen en ouder) bezocht op hun verjaardagen. Een bloemengroet wordt als attentie meegebracht. Dit gebeurt ook bij huwelijksjubilea.

Jaarlijks wordt een gezamenlijk uitstapje voor de bezochten georganiseerd

Ook nieuwgekomenen worden bezocht. Aansluiting bij de gemeente wordt echter niet vaak gevonden. De folder voor kennismaking zal worden uitgebreid tot een blad met informatie over kerkgebouw, orgel, diensten.

Het overlijden van leden uit de gemeente wordt in de kerkdiensten bij de voorbeden afgekondigd en herdacht. Bij een begrafenis of crematie waarbij een predikant wordt gevraagd is ook een ouderling aanwezig. Aan wensen voor muziekkeuze, ritueel wordt zoveel mogelijk tegemoet gekomen.

2.2 het zorghuis

De diaconie dient de materiële steun binnen en buiten de kerkelijke gemeente. Iedere zondag is de eerste collecte bestemd voor de diaconie, waarbij de bestemming afgekondigd wordt. Zij verdelen dit geld, samen met het geld dat door rente van kapitaal ter beschikking is, onder de landelijke verplichte of regionaal aanbevolen en zelf uitgekozen doelen. Een min of meer gelijke verdeling over projecten van het werelddiaconaat, landelijke instellingen en regionale - en plaatselijke projecten (niet noodzakelijk 'christelijk' van opzet) wordt nagestreefd. In samenwerking met de gereformeerde diaconie en de diaconie van de evangelisatievereniging is de laatste jaren steeds een gemeenschappelijk doel gekozen dat met een substantieel bedrag over geruime tijd gesteund wordt. Dit verdient voortzetting.

Plaatselijk blijft het zaak op de hoogte te raken van mensen met minimaal inkomen en betalingsproblemen. In 2010 is een 'Diaconaal fonds Westerveld' opgericht, waarin wij mee doen. In zorgvraag door sociaal isolement, gebrek aan zorg of overbelasting van mantelzorgers kan de diaconie financieel bijstaan of ook assisteren in het vrijwilligerswerk. Contact met andere vrijwilligersorganisaties als De Zonnebloem zijn daarbij heel gewenst.

De diaconie betaalt ook de plaatselijk bloemengroeten vanuit de kerkelijke gemeente. Met Kerst wordt de groep van 75-jarigen bedacht met een attentie, betaald door de diaconie.

Regelmatig wordt verslag van de collecteopbrengsten en gesteunde doelen in het kerkblad gedaan. Aankondiging van collectes gebeurt daar; een enkele keer met foldermateriaal in de kerkdiensten.

3.1 de huishouding – de kerkenraad

De kerkenraad bestaat uit 15 ambtsdragers: 4 ouderlingen, 4 diakenen, 3 ouderlingen- kerkrentmeester en 1 predikant. Er zijn bovendien twee kerkrentmeesters. Ten opzichte van het besluit in de plaatselijke regeling van 8 maart 2005 om de kerkenraad indien enigszins mogelijk op het toenmalige

aantal te houden betekent dit een tweetal vacatures. De voorkomende kerkenraadstaken van presentie in eredienst: een ouderling voor het opleiden van de predikant, de afkondigingen, diakenen voor de collecte, de bloemengroet worden aan de hand van een rooster en in onderling overleg geregeld.

De kerkenraad vergadert in de regel 6 keer per jaar.

Vaste agendapunten welke naast de ingekomen post in de vergadering worden besproken zijn:

- augustus/september de startzondag met de activiteiten voor het winterseizoen;
- oktober de verkiezing/werving nieuwe ambtsdragers, het collecterooster;
- november de begrotingen van kerkrentmeesters en diaconie en de voorbereidingen op kerst;
- januari/februari de voorbereiding op en de resultaten van kerkbalans;
- maart/april de voorbereidingen op Pasen en in beginsel de jaarrekeningen van kerkrentmeesters en diaconie ;
- april/mei het rooster van voorgangers, de zomerdiensten en de vakantieregelingen,

Voorts wordt in elke vergadering een onderwerp van bezinning besproken.

Het vergaderrooster wordt in de eerste vergadering na de zomer voor het komende jaar voorgelegd.

Het moderamen bestaat uit de predikant, de scriba/diaken en de ouderling/voorzitter van de kerkenraad. Het moderamen bereidt de kerkenraadsvergaderingen voor en behandelt de lopende formele en administratieve zaken. Indien noodzakelijk wordt op ad hoc basis de administrerend kerkrentmeester mede uitgenodigd.

Door vertegenwoordiging in de classis heeft de kerkenraad contacten met de gemeentes in Westerveld en Meppel.

3.2 het huishoudgeld – het college van kerkrentmeesters

Het college van kerkrentmeesters is verantwoordelijk voor de leden- en de financiële administratie en het onderhoud van de kerkelijke onroerende goederen.

Binnen de gemeente zijn twee geldstromen, levend geld en dood geld. Levend geld zijn de inkomsten uit kerkbalans, giften en collecten. Dood geld zijn de opbrengsten uit bezittingen en kapitaal. Deze twee bij elkaar opgeteld zijn al enige jaren niet meer voldoende om de terugkerende uitgaven voor pastoraat, gebouwen, onderhoud orgel , afdrachten en verzekeringen te dekken. De opbrengst van het verjaardagsfonds dient als aanvulling, voor “kleine extra dingen”.

Om de uitgaven in evenwicht te brengen met de inkomsten is het noodzakelijk om de uitgaven te verminderen en de inkomsten te verhogen. Aan de uitgavenzijde is een aantal jaren geleden ervoor gekozen om werktijdverkorting aan te vragen voor de predikant. De werktijdverkorting is inmiddels aangevraagd. De tegemoetkoming vanuit de PKN (artikel 20 lid 5, laatste zin generale regeling predikantstraktementen) is nog niet toegekend en moet begin 2016 een definitieve goedkeuring krijgen.. Zolang dit niet gebeurt zal de predikant voor 100% op loonlijst moeten blijven.

Aan de inkomstenzijde zijn we de afgelopen periode bezig geweest om de pachtinkomsten te verhogen. Onze pachters betalen nu tientallen procenten meer pacht dan in de voorgaande jaren. Tevens is een gedeelte van de pastoriekavel ingericht als parkeerplaats, ook dit levert de gemeente extra inkomsten op.

Rond de actie kerkbalans worden de leden opgeroepen om nog eens goed naar hun bijdrage te kijken. Dit levert positieve en minder positieve reactie op. Desondanks weten we de opbrengst van Kerkbalans stabiel te houden op een kleine €60.000 per jaar, ondanks de krimpende gemeente. De komende periode staan we voor de uitdaging om ook de jongeren in de gemeente ervan te overtuigen hun bijdragen aan kerk te verhogen. Dit willen we bereiken door ze per doelgroep te benaderen.

De vergoedingen voor overige diensten in de kerk (uitvaarten, bruiloften en dergelijke) worden in overleg met de omliggende gemeenten en op niveau gehouden.

Het verjaardagsfonds zorgt voor extra inkomsten voor het beheer. De organisatie hiervan (aantal lopers, het begrip dat het krijgt) blijft een aandachtspunt voor de kerkenraad.

4.het huisnieuws- de publiciteit

4.1 Het kerkblad verschijnt eenmaal in de maand met daarin de vermelding van de kerkdiensten, “Nieuws rond de Nicolaaskerk” ,”in en uit de Brugeskerk” en “vanuit de Kapel”. Naast publicatie van en toelichting op kerkdiensten en mededeling van activiteiten, wordt er plaats ingeruimd voor mensen

uit de gemeente: hun wel en wee, ziekenhuisopname en in memoriam en ook aandacht voor de 'gewone' interesses en bezigheden. Bezinnende stukjes omlijsten het.

4.2 De website

De website wordt verder ingevuld en conform de ANBI-status opgesteld. De site zal onder andere informatie over kerkgebouw en orgel geven. Kerkdiensten, projecten van de diaconie, kringwerk worden erop bekend gemaakt

5. de toekomst- vormen van samenwerking

De Hervormde Gemeente Dwingeloo omvat geografisch de kernen Dwingeloo, Westeinde, Stroovledder, Lhee, Lheebroek, Leggelo, Eemster, Geeuwenbrug en Dieverbrug in de gemeente Westerveld.

Aantal leden op	Belijdende leden	doopleden	overige	totaal
Januari 2011	277	460	569	1306
Januari 2015	214	419	602	1235

De verhouding met de evangelisatievereniging Leggelo-Eemster is in een plaatselijke regeling neergelegd.

Samenwerkingsvormen

Sinds 1 mei 2004 maakt de gemeente deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland.

In het besef dat het dalende leden aantal, de bovengeschetste leeftijdsopbouw en de daarmee sterk samenhangende financiële positie een al te wankel basis vormt voor een zelfstandig voortbestaan van de gemeente als organisatie in de huidige vorm wordt gezocht naar mogelijkheden tot samenwerking met protestantse gemeenten in de omgeving. Gemeentevergaderingen op 28 oktober 2003 en 15 november 2005 spraken zich uit voor samenwerking met de Gereformeerde Kerk ter plaatse. Een samenwerking tussen de protestantse gemeente van Wapserveen en de Hervormde gemeente van Diever werd destijds niet als optie gezien. Door verschillende oriëntatie, verschil in liturgie, organisatie en geloofsbeleving bleef het contact met de gemeente rond de Brugeskerk beperkt.

Als dorpskerk vormen we slechts één van de stukjes van de bredere dorpsgemeenschap, waar mensen al dan niet voor kiezen. "Huiskerk" werd dit leven als minderheid hierboven genoemd, maar wel een dorpsgemeente. In de komende jaren zal met wisseling van predikanten in Dwingeloo en Diever en nieuwe voorganger in de Brugeskerk beslist moeten worden over het blijvende plaatselijk karakter: hoe blijven we deel uitmaken van het dorp. De financiële en personele invulling van een dorpskerk zijn daarbij van groot gewicht voor de toekomst.